

D55 1978

1978, 3. června, Praha. - Sdělení Charty o policejních opatřeních proti desítkám čs. občanů za návštěvy Leonida Brežněva v Československu.

Při oficiální návštěvě Leonida Brežněva v Československu ve dnech 30.5. až 2.6.1978 provedly všechny složky SNB na území ČSSR opatření, která svým rozsahem i povahou užitých metod podstatně přesáhla rámec akcí obvyklých při podobných státních návštěvách. Ačkoli čs. právní řád nezná institut preventivního zadržení, ocitly se stovky osob, které se ničeho nedopustily, po dobu Brežněvovy návštěvy ve věznicích. Jejich zajištění a zadržení byla kryta nejrozmanitějšími fingovanými důvody, především předstíraným vyšetřováním neexistujících trestných činů. Bezpečnostní orgány se přitom dopouštěly různých dalších konkrétních nezákonností, jako například překročení osmačtyřicetihodinové lhůty zadržení (resp. zajištění), porušování domovní svobody a podobně. Zároveň se vůbec neohlížely na důsledky, které může v občanském životě mnohých lidí způsobit sám fakt, že byli ve vězení a že byli nařčeni ze skutků, kterých se nedopustili. Součástí této akce bylo i věznění – ve většině případů čtyřdenní – mnoha signatářů Charty 77 a osob, které s Chartou 77 spolupracují, nebo sympatizují nebo jsou v příbuzenském či přátelském vztahu k jejím signatářům. Jak se nám zatím podařilo zjistit, bylo tímto způsobem jen v Praze a Brně postiženo nejméně šedesát občanů.¹ Vznesená podezření z různých trestných činů byla zjevnou a občas i otevřeně přiznanou záminkou. Celé akce však využily orgány StB zároveň k tomu, že provedly četné domovní prohlídky, při nichž zabavily velké množství knih, rukopisů, soukromou korespondenci apod., a že uskutečnily i bezpočet výslechů, při nichž se pokoušely získat informace o práci Charty 77. Aby formálně zdůvodnily čtyřdenní vězení, propouštěly vězněné po dvou dnech a vzápětí je před věznicí nebo přímo v prostorách věznice znovu zatýkaly a vracely do cel. Dva signatáři Charty 77, ing. Pavel Roubal a spisovatel Jiří Gruša a Jan Šimsa z Brna se dosud nevrátili, protože na ně byla uvalena vazba. Celá tato akce je výrazem zlověstně se stupňující represe proti nepohodlným občanům. Při výsleších bylo vězněným naznačováno, že v souvislosti s blížícími se výročími mohou očekávat podobné a ještě drastičtější akce. Celý tento varovný vývoj, vyznačující se viditelným zostřováním policejních zákroků a prohlubujícími se nezákonnostmi, považujeme za velice nebezpečný. Strach mocenského aparátu z občanů je přitom v hlubokém rozporu se všemi oficiálními tvrzeními o vnitropolitické stabilitě. Charta 77 proti poslední akci Bezpečnosti rozhodně protestuje a je vážně zneklidněna situací, kterou tato akce zrcadlí.²

dr. Ladislav Hejdánek, Marta Kubišová, dr. Jaroslav Šabata mluvčí Charty 77

^ čsds, sb. Charta 77. – strojopis, průpis.

¹ *Dokumentaci policejní akce z 3. června vydal VONS ve svých sděleních č. 13 a 14 z 9. června 1978. Vis Informace o Chartě 77, roč. 1 (1978), č. 8, s. 8-10.*

² *Stížnost na fl agrantní porušení zákona a žádost o přešetření a potrestání viníků podal L. Hejdánek dopisem ministru vnitra Obzinovi, zaslaném přímo z ruzyňské věznice 2. června 1978. Tamtéž.*

Komentář: ÚSD, sb. RFE, pol. blok S-370 (10.6.1978).

